
Opleidingsplan Theresialyceum

versie 2.0 juni 2010

Inleiding

Het Theresialyceum is partnerschool in de Academische Opleidingsschool Tilburg. De AOST geeft inhoud en samenhang aan de twee pijlers opleiden en onderzoeken. Met deelname aan de AOST wil het Theresialyceum het leren van leidinggevenden, opleiders, docenten, docenten in opleiding en leerlingen krachtig bevorderen. Dat betekent dat de school hiervoor opleidings-, begeleidings- en onderzoeksactiviteiten structureel in moet zetten. De onderzoeksactiviteiten en de resultaten daarvan worden binnen het partnerschap ingezet om reflectie over het eigen functioneren en de ontwikkeling van het onderwijs te bevorderen. Zo wordt de school een lerende organisatie met als kenmerk een onderzoekende houding op alle niveaus.

Het vormgeven van de academische opleidingsschool is voor het Theresialyceum een ingrijpende vernieuwing die op alle niveaus implicaties heeft voor de processen van leren, onderwijzen en opleiden. Bij deze vernieuwing wordt de school ondersteund door de kernscholen St. Odulphuslyceum en 2College Tilburg en wordt samengewerkt met andere partnerscholen.

Schoolprofiel

Het Theresialyceum is een schoolgemeenschap voor havo, atheneum en gymnasium op katholieke grondslag en leidt daarmee op voor hbo en wo. Samen met nog zo'n 40 scholen in Noord Brabant maakt de school deel uit van de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). De school telt in 2009-10 zo'n 120 personeelsleden (70 wtf. o.p. en 20 wtf. o.o.p.) en ongeveer 1320 leerlingen. De leerlingen zijn afkomstig uit de brede regio Tilburg (m.n. uit Tilburg, Goirle, Berkel-Enschot, Udenhout, Loon op Zand, Gilze-Rijen) waarbij een groot deel woonachtig is in het westen van de stad, de wijk Reeshof (circa 30%).

Het Theresialyceum is in 1926 opgericht als meisjesschool (mms. en gymnasium) door de Congregatie van de Zusters van Liefde. Hoewel nu evenveel jongens als meisjes de school bezoeken en er geen formele, noch personele band meer bestaat met de Congregatie, zijn de rijke traditie en historie nog steeds van invloed op de cultuur van de school. Zo noemen we de belangstelling voor kunst en cultuur, de waarde(n)-gerichtheid, de zorg en begeleiding, het open en respectvol schoolklimaat en de waardering die de (oud)leerlingen voor het Theresialyceum voelen.

Het Theresialyceum onderscheidt zich door een verlengde driejarige brugperiode. Zowel in onder- als bovenbouw biedt de school extra vakken en modules aan. Bovendien kent de school een rijke traditie in het aanbieden van extra vakbegeleiding. Deze extra mogelijkheden zijn structureel in het lesrooster opgenomen.

Extra vakken in de onderbouw zijn o.m.: Spaans, computerkunde, inleiding in de klassieke cultuur, natuurwetenschappen.

De volgende modules worden onder meer in de bovenbouw aangeboden: genealogie, debating, filmproject, zonnestelsel, bewegen en gezondheid, wereldmuziek.

Daarnaast zijn veel (bovenbouw)leerlingen actief in de Leerlingraad, de M.R. en andere overlegorganen, de Leerlingvereniging SIAM, de schoolkrant Trésor en diverse muziekensembles.

In 2009 is de school gecertificeerd als Cultuurprofielschool; er wordt veel aandacht besteed aan kunst en cultuur zowel in het curriculum als in het buitenschoolse programma. Kunst en cultuur staan binnen het lesprogramma van de kunstvakken in de onderbouw, CKV en kunst beeldend/muziek al centraal. Ook in het excursieprogramma van zowel de school als van de kunstvakken wordt veel aandacht gegeven aan kunst en cultuur. Onze doelstelling is erop gericht naast kunst en cultuur eveneens veel aandacht te besteden aan het aspect cultureel erfgoed. Daarnaast is er veel belangstelling voor de vele muziekkuitvoeringen per jaar, van lunchconcerten door de jaarlagen, het traditionele Nieuwjaarsconcert (i.s.m. het orkest Alveare), culturele avonden, samenwerking met het orkest Con Gaudi van de stichting Amarant, tot eigen geproduceerde musicals. Sinds enkele jaren neemt een aantal eersteklas leerlingen samen met leerlingen van het St. Odulphuslyceum en studenten van Fontys-Drama deel aan een drama-project.

In 2008 heeft de school na 9 jaar van intensieve voorbereiding en ontwikkeling het certificaat Begaafdheidsprofielschool ontvangen. Daarmee maakt Theresialyceum, als enige school in Tilburg, deel uit van een landelijk dekkend netwerk van 24 scholen voor voortgezet onderwijs met het predicaat Begaafdheidsprofielschool. Alle brugklassers worden in het begin van het schooljaar getest op hoogbegaafdheid (NIO-onderzoek). Bij gebleken hoogbegaafdheid wordt in overleg met ouders en leerlingen een "Traject Op Maat" (TOM) samengesteld, waarmee deze leerlingen met hun specifieke leer- en gedragskenmerken kunnen worden begeleid. Hiervoor heeft het Theresialyceum speciaal een aantal coaches opgeleid.

In 2009 zijn de moderne vreemde talensecties begonnen met een nieuw onderwijsconcept gebaseerd op het Europees Referentie Kader (ERK). Vanaf schooljaar 2010-2011 start het zogenaamde talenlab, waarin ict en interactief leren veelvuldig ingezet gaat worden.

Theresialyceum is een school die zo veel mogelijk maatwerk levert voor alle talenten in de dop en is daarom altijd in ontwikkeling en op zoek naar nieuwe mogelijkheden om leerlingen zo veel mogelijk uit te dagen. Zo start de school in 2010-2011 met een nieuw examenvak Chinese taal en cultuur en is daarmee een van de 10 Nederlandse scholen die deel gaat nemen aan dit project. Ook start in schooljaar 2010-2011 een Verrijkkingsklas, waarin groep acht leerlingen die zijn 'uitgeleerd' op de basisschool een speciaal voor hen samengesteld lesprogramma volgen op het Theresialyceum.

Daarnaast kunnen onze leerlingen een deel van hun onderzoek in het kader van het profielwerkstuk aan een van onze 24 partnerscholen in het buitenland uitvoeren.

Verwachtingsprofiel t.a.v. studenten

Wij zijn op zoek naar studenten¹ die hun eigen talenten willen ontdekken en ontwikkelen, we verwachten dat ze ook leerlingen kunnen of willen stimuleren in hun talenten en daarbij waar nodig maatwerk willen leveren. Wij zijn ambitieus en dat vragen we ook van studenten die hun competenties binnen onze school willen ontwikkelen.

¹ Studenten zijn zowel m als v; waar hij staat dient hij/zij gelezen te worden.

Behalve ontwikkeling op de 7 SBL competenties bieden we studenten de mogelijkheid zich te ontwikkelen op competenties gericht op onze schoolfocus:

- gedifferentieerd werken in de driejarige brugperiode met de bijbehorende didactische werkvormen;
- inzicht in de kenmerken van hoogbegaafde leerlingen en in specifieke vormen van verrijking en versterking voor deze groep binnen het eigen vakgebied;
- kunst, cultuur en cultureel erfgoed inbedden in het eigen vakgebied;
- het hebben van een vakoverstijgende focus en het meedenken en meewerken aan de samenhang tussen de vakken;
- zicht krijgen op de complexe zorgstructuur die noodzakelijk is bij het begeleiden van leerlingen met specifieke leer- of gedragsproblemen.

De student is daarbij een volwaardig lid van het team met een takenpakket dat in overeenstemming is met de benoemingsomvang en met de functiebeschrijving voor de functie waarvoor hij in opleiding is. De student heeft gezien zijn status een beperkte verantwoordelijkheid. Hij wordt daarbij in eerste instantie bijgestaan door een Schoolpracticumdocent (SPD) en daarnaast door de Opleidingsdocent (OD). De OD legt in samenspraak met de student en de SPD de individuele afspraken en taken die gericht zijn op de talentontwikkeling van de student vast in het standaard taakformulier van het Theresialyceum. De basis daarvoor is het werkplan dat iedere student in samenspraak met de betreffende lerarenopleiding opstelt. Dit impliceert ook dat de student naar rato deelneemt aan de vaste taken die vermeld staan op het taakformulier.

Bij de beoordeling van de stageresultaten wordt gebruik gemaakt van het portfolioassessment-model. Dit geldt vooral voor de studenten van Fontys-FLOT en Fontys-ABV. Met andere lerarenopleidingen worden t.a.v. de beoordeling nadere afspraken gemaakt, afhankelijk van de procedures die zij hanteren. Dat geldt met name voor de studenten van Fontys-FSH, waarbij de OD (voorlopig) een mindere rol heeft. In het portfolio-assessmentmodel zijn begeleiding en beoordeling strikt van elkaar gescheiden. De SPD is verantwoordelijk voor de begeleiding; de assessoren (Fontyscontactdocent en OD) zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor de beoordeling. De assessoren baseren hun beoordeling op basis van één of meerdere lesbezoeken, de informatie van de SPD, een assessmentportfolio op basis van de 7 (of 8) SBL-competenties en een CGI-gesprek (Criterium Gericht Interview) aan het eind van de stage.

Opleidingsinfrastructuur

Het Theresialyceum heeft op dit moment 1 opleidingsdocent. De tweede opleidingsdocent start in het schooljaar 2010-2011. Deze laatste wordt verantwoordelijk voor studenten die bezig zijn met een masteropleiding, de toekomstige eerstegraadsdocenten.

Momenteel heeft het Theresialyceum 3 OMO-gecertificeerde SPD. Aan het eind van het schooljaar 2011-2012 is de ambitie om in iedere sectie over minimaal 1 gecertificeerde SPD te beschikken. De taken en verantwoordelijkheden van zowel de OD als de SPD zijn vastgelegd in de standaarden van het OMO-register voor opleidingsfuncties. De taak van SPD en OD is vastgelegd in het jaarlijkse werkverdelingsbeleid en wordt geëvalueerd in de jaarlijkse taakgesprekken met de afdelingsleiders. De SPD wordt gefaciliteerd met 15 tot 30 uur per jaar per student, afhankelijk van de duur en deeltijdfactor van de betrokken

stagiaire. Deze facilitering vindt zoveel mogelijk plaats in het schooljaar waarin de stages hebben plaatsgevonden.

De opleidingsdocenten participeren in de kenniskring 1 van OMO en hebben daarnaast overleg met de stuurgroep AOST. Zowel de OD als de SPD nemen waar nodig deel aan verdere professionaliseringstrajecten of cursussen.

Stageplaatsing

Veruit de meerderheid van de ingevulde stageplaatsen kwam de laatste jaren van Fontys-FLOT. Daarnaast kwamen er veel studenten vanuit Fontys-ABV en Fontys-FSH en Fontys Drama. Incidenteel werden er ook studenten geplaatst vanuit de HAN/ILS, IVLOS, TULO, Windesheim en andere lerarenopleidingen. De laatste jaren is er een verschuiving zichtbaar van voltijdstages naar deeltijdstages.

Tot nu toe komen stageaanvragen binnen via persoonlijke aanvragen bij de school. Zodra de opleidingsinfrastructuur op het Theresialyceum een vastere vorm heeft aangenomen en wij gedurende het schooljaar meer zicht hebben op de mogelijke stageplaatsen, zal het Theresialyceum aansluiten bij meer geautomatiseerde vormen van stageplaatsing (zoals het SAS+ systeem van Fontys).

Het Theresialyceum streeft er met name ook naar om studenten uit de eerstegraads opleidingen en universiteiten een stageplaats aan te bieden. Speciaal voor deze groep studenten heeft de school ruimte gemaakt voor een tweede OD.

Bij een stageaanvraag van voltijd en deeltijdstudenten treedt de OD in overleg met de betrokken sectie. Waar stagemogelijkheden zijn, wordt de student uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek waarin in overleg met de sectie en OD bekeken wordt of de kwaliteit van de stage van beide kanten kan worden gewaarborgd. Daarna wordt tot plaatsing overgegaan. Een uitzondering hierop vormen de LIO (of afrondende) stages. Omdat het Theresialyceum deze stages alléén kan aanbieden binnen vacature-uren, is voor de plaatsing de schoolleiding verantwoordelijk.

Stageaanbod

In schooljaar 2010-2011 heeft de school ruimte voor 3 LIO-stagiaires: biologie, aardrijkskunde en geschiedenis. Deze plaatsen zijn inmiddels ingevuld.

De directie streeft ernaar om iedere sectie die bestaat uit 3 of meer personen elk jaar een stagiaire te laten begeleiden. In schooljaar 2010-2011 kunnen daarom op het Theresialyceum minimaal 10 stagiaires (voltijd of deeltijd) naast de 3 LIO-studenten geplaatst worden.

Secties kleiner dan 3 personen begeleiden één stagiaire per drie schooljaren.

Voor het vak Spaans is er slechts plaats voor 1 duo van twee 1e-jaars voltijdstudenten (in combinatie met mogelijke lessen Frans.)

Voor de vakken economie en scheikunde worden uitsluitend master(1^e graads)stages aangeboden. Beide vakken zijn startvakken in klas 3 en hebben daardoor te weinig uren om volwaardige 2e graads stages aan te bieden.

Het vak maatschappijleer is een vak dat alléén in de examenklassen 5 havo en 6 vwo wordt aangeboden. Daarom is er slechts plaats voor een master(1^e graads)stage.

Het aanbod van stages Lichamelijke Opvoeding gebeurt in nauw overleg met de sectie L.O.

Interne organisatie t.b.v. studenten

Stagiaires krijgen afhankelijk van de duur van de stage de beschikking over:

- een postvak (afhankelijk van de duur van de stage);
- een e-mailadres (afhankelijk van de duur van de stage) en n@tschool-account;
- een werkplek in de sectieruimte;
- een lokaalsleutel (afhankelijk van de duur van de stage).

Stagiaires nemen waar mogelijk deel aan:

- overlegmomenten (binnen sectie, met SPD, OD, en FCD of andere contactpersoon van de lerarenopleiding).
- intervisiebijeenkomsten met docenten van de school. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de LIO-studenten en overige stagiaires. De LIO's nemen deel aan de intervisies die worden georganiseerd voor de (bevoegde) docenten die het eerste jaar op het Theresialyceum werken. Deze intervisies worden door een coach georganiseerd. De overige studenten nemen, daar waar het voor hen zinvol is, deel aan intervisies die worden georganiseerd door de OD en/of FCD.
- Studenten worden altijd betrokken bij buitenlesactiviteiten (schoolfeesten, excursies, themadagen, studiedagen, (muziek)uitvoeringen, voorlichtingen, etc.), ook als deze niet precies passen binnen hun colleges op hun lerarenopleiding. Hiermee krijgen studenten de mogelijkheid om hun competenties "schoolbreed" verder te ontwikkelen.

Rapportage en borging

Tweemaal per jaar vindt er overleg plaats tussen de schoolleiding, personeelszaken en de opleidingsdocenten. Eén overlegmoment aan het begin van het schooljaar (september/oktober) om te bezien welke voorgenomen acties en studentplaatsingen realiseerbaar zijn. Het tweede overlegmoment aan het eind van het schooljaar (mei/juni) om kwantitatief en kwalitatief terug te blikken op het afgelopen schooljaar, en vooruit te kijken naar de mogelijkheden van het komend schooljaar.

Er is een borgingsmodel (SMART) in ontwikkeling waarin in ieder geval gerapporteerd moet worden:

- Of het Theresialyceum voldoet aan de verwachtingen die binnen OMO zijn gesteld aan het Opleiden in de School (OidS) en meer specifiek aan de eisen die gesteld zijn aan een partnerschool binnen de AOST.
- De vooruitgang in het opbouwen van een opleidingsinfrastructuur (faciliteiten, opleidingen, draagvlak in de organisatie).
- Bij welke secties en in welke aantallen de verschillende stages zijn aangeboden (kwantitatieve meting).
- Welke stages succesvol of niet succesvol zijn afgerond en waarom. Daarbij speciale aandacht voor de begeleidingsvaardigheden van de SPD (kwalitatieve meting).

Deze rapportages worden gepresenteerd aan de schoolleiding, daar waar relevant aan de MR, en via de kenniskring 1 en de stuurgroep AOST aan OMO.